

รายงานผลการดำเนินโครงการ
เรื่อง การยืดเหยียดกล้ามเนื้อก่อนและหลังออกกำลังกาย

ดำเนินการโดย

นาย เฉลิมพันธ์ ทองศรีมะดัน

รหัสนักศึกษา6340211117

นาย ธนดล สุดสวาท

รหัสนักศึกษา6340211123

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ผศ. สมยศ บ่อน้อย
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย)
ปีการศึกษา 2566

กิตติกรรมประกาศ

โครงการฉบับนี้ประกอบด้วยการทำงานหลายขั้นตอน นับตั้งแต่การศึกษาหาข้อมูล การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล การจัดทำโครงการเป็นรูปเล่ม จนกระทั่งโครงการนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ตลอดระยะเวลาดังกล่าวคณะผู้จัดทำโครงการได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำในด้านต่าง ๆ ตลอดจนได้รับกำลังใจจากบุคคลหลายท่าน คณะผู้จัดทำตระหนักและซาบซึ้งในความกรุณาจากทุก ๆ ท่านเป็นอย่างยิ่ง ณ โอกาสนี้ขอขอบคุณทุกท่าน ดังนี้

ขอขอบคุณหัวหน้างานวิทยาศาสตร์การกีฬาภูมิภาคแห่งประเทศไทย ภาค 3 ดร.สรารัฐ กุสุมภ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ แนวคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด จนโครงการเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณนักวิทยาศาสตร์การกีฬา 6 นายพรพรพงศ์ สิทธิประยูร และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย ภาค 3 ทุกท่าน ที่คอยดูแลเอาใจใส่และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี

ขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำโครงการ

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ผู้เป็นที่รัก ผู้ให้กำลังใจและให้โอกาส การศึกษามีค่ายิ่ง

ธนดล   สุดสวาท

เฉลิมพันธ์   ทองศรีมะดัน

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
บทที่ 1	บทนำ	
	หลักการและเหตุผล	1
	วัตถุประสงค์	2
	วิธีดำเนินการ	2
	ผู้รับผิดชอบโครงการ	2
	ระยะเวลาและสถานที่	2
	เป้าหมาย	2
	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2	แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
	ความสำคัญของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ	4
	ประเภทของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ	4
	ขั้นตอนการปฏิบัติในการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ	6
	ประโยชน์และผลดีต่อสุขภาพร่างกายของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ	7
บทที่ 3	วิธีดำเนินโครงการ	
	แผนการดำเนินโครงการ	9
	การประชาสัมพันธ์	9
	อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำโครงการ	9
บทที่ 4	ผลดำเนินโครงการ	
	ผลประเมิน	10
บทที่ 5	สรุปผลและข้อเสนอแนะ	
	สรุปผล	14
	ภาคผนวก	15

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพได้รับความนิยมมากขึ้น โดยการออกกำลังกายนั้นมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การออกกำลังกายแบบแอโรบิก การออกกำลังกายแบบแอโรบิก การออกกำลังกายโดยใช้แรงต้าน เป็นต้น ซึ่งการออกกำลังกายที่มีประสิทธิภาพควรมีขั้นตอนการปฏิบัติ คือ การอบอุ่นร่างกาย การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ โปรแกรมการออกกำลังกาย การคลายอบอุ่นร่างกาย แต่จากการสำรวจพบว่าผู้คนส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญกับการยืดเหยียดกล้ามเนื้อน้อย ส่งผลให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการบาดเจ็บกล้ามเนื้อ เอ็นกล้ามเนื้อ เอ็นข้อต่อ และอาจส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมประจำวัน หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่การงานได้ตามปกติหรือทำให้เกิดอาการเมื่อยล้า โดยการยืดเหยียดกล้ามเนื้อสามารถช่วยลดโอกาสที่จะเกิดการบาดเจ็บ ลดการตึงเครียด และการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อได้นอกจากนี้การยืดเหยียดกล้ามเนื้อที่ได้ปฏิบัติด้วยความถูกต้องเป็นประจำสม่ำเสมอ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพร่างกายนั้น สามารถช่วยป้องกันและบำบัดรักษาอาการปวดกล้ามเนื้อ บริเวณต่าง ๆ อันเกิดจากการยืดเกร็งของกล้ามเนื้อที่นำไปสู่อาการข้อยึด ข้อติด ตลอดจนปัญหาของโรคทางกายและโรคทางจิตที่อาจตามมาได้อีกหลายประการ การยืดเหยียดกล้ามเนื้อเป็นการเสริมสร้างความยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อและข้อต่อ ซึ่งมีผลดีต่อสุขภาพและการเคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยในการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานของกล้ามเนื้อ เอ็นกล้ามเนื้อ เอ็นข้อต่อ และข้อต่อในส่วนที่ได้รับ การยืดเหยียด หากมีการปฏิบัติเป็นประจำจะทำให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้กล้ามเนื้อ และข้อต่อสามารถปรับเปลี่ยน ระยะเวลา ทิศทาง มุม และรูปแบบการเคลื่อนไหวได้หลากหลาย โดยไม่มีอาการติดขัดหรือยึดเกร็งของ กล้ามเนื้อและข้อต่อ การยืดเหยียดกล้ามเนื้อสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ได้แก่ การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบมีแรงกระชากหรือแรงดึงกลับ (Ballistic Stretching) การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบมีการเคลื่อนไหวในส่วนที่ต้องการยืด (Dynamic Stretching) การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบออกแรงกระทำด้วยตนเอง (Active Stretching) การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบใช้แรงจากภายนอกหรือให้ผู้อื่นช่วยกระทำการยืดเหยียดให้ (Passive or Relaxed Stretching) การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบหยุดนิ่งค้างไว้ในตำแหน่งที่มีอาการตึงหรือเจ็บปวดเล็กน้อยที่กล้ามเนื้อส่วนที่ทำการยืดเหยียด (Static Stretching) การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบเกร็งกล้ามเนื้อต้านกับแรงต้าน (Isometric Stretching) การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบกระตุ้นระบบประสาทภายในกล้ามเนื้อให้เกิดความคล่องตัว (Proprioceptive Neuromuscular

Facilitation = PNF Stretching) โดยการจัดทำโครงการยืดเหยียดกล้ามเนื้อก่อนและหลังการออกกำลังกายครั้งนี้ ผู้จัดทำได้เลือกการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบมีการเคลื่อนไหว และการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบหยุดนิ่งมาใช้ในโครงการ เนื่องจากเป็นการยืดเหยียดกล้ามเนื้อที่ปฏิบัติได้ง่าย และสามารถปฏิบัติได้เอง ทั้งนี้ผู้จัดทำได้ดำเนินการให้การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบมีการเคลื่อนไหวปฏิบัติก่อนเข้าโปรแกรมการออกกำลังกาย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ร่างกายก่อนออกกำลังกาย และดำเนินการให้การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบหยุดนิ่งปฏิบัติหลังจากออกกำลังกายเสร็จสิ้น เพื่อเป็นการคลายอุ่นร่างกาย ลดอาการตึงของกล้ามเนื้อ และลดความเสี่ยงต่ออาการบาดเจ็บกล้ามเนื้อ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในการยืดเหยียดกล้ามเนื้อเพื่อป้องกันอาการบาดเจ็บ
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีทักษะการปฏิบัติขั้นพื้นฐานของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการตระหนักถึงความสำคัญของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ

วิธีดำเนินการ

1. เขียนเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติโครงการ
2. ประชาสัมพันธ์ติดป้ายประกาศที่บอร์ดประชาสัมพันธ์
3. เปิดรับสมัครผู้สนใจเข้าร่วมโครงการยืดเหยียดกล้ามเนื้อก่อนและหลังออกกำลังกาย
4. ช่วงเวลาในการให้บริการ วันจันทร์วันพุธ และวันศุกร์ (15 ม.ค. 67 ถึง 16 ก.พ. 67)
5. เปิดบริการการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ โดยใช้เวลาในการยืดเหยียดกล้ามเนื้อทั้งก่อนและหลังออกกำลังกายช่วงละ 10 นาที โดยมีเวลาให้บริการ 1 ช่วง ดังนี้ 16.30 – 18.00 น.

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นายธนดล สุตสวาท

นายเฉลิมพันธ์ ทองศรีมะดัน

ระยะเวลาและสถานที่

ช่วงเวลาในการให้บริการ วันจันทร์วันพุธ และวันศุกร์ (15 ม.ค. 67 ถึง 16 ก.พ. 67)

333 fitness centre สนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ตำบลปรุใหญ่ อำเภอเมือง

จังหวัดนครราชสีมา

เป้าหมาย

นักกีฬาและบุคคลทั่วไปที่มาใช้บริการ 333 fitness centre 30 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมโครงการเกิดการผ่อนคลายหลังการยืดเหยียดกล้ามเนื้อหลังออกกำลังกาย
2. อาการบาดเจ็บของผู้เข้าร่วมโครงการเกิดน้อยลง
3. ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจ และทราบถึงประโยชน์ของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ

ก่อนและหลังออกกำลังกาย

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ

การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ (Stretching) เป็นสิ่งจำเป็นในการออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬาให้ เกิดมีประสิทธิภาพ และสร้างความได้เปรียบในการเคลื่อนไหว เพราะจะช่วยให้เอ็นข้อต่อและเส้นใย กล้ามเนื้อ ที่ได้รับการยืดเหยียดมีความยาวและมุมการเคลื่อนไหวที่ดี ทำให้สามารถช่วยป้องกันการ ฉีกขาดของเส้นใยกล้ามเนื้อ และลดการบาดเจ็บที่อาจจะเกิดขึ้น

โดยปกติแล้ว เราจะทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ในช่วงการอบอุ่นร่างกาย (Warm up) ซึ่งอาจจะใช้เป็นการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบมีการเคลื่อนไหว (Dynamic stretching) และ การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ (Cool down) ใช้การยืดเหยียดแบบค้างอยู่กับที่ (Static stretching)

“Stretching” การยืดเหยียดกล้ามเนื้อก่อนและหลังการออกกำลังกายถือว่าสำคัญมาก ซึ่ง ประโยชน์ของการยืดก่อนและหลังก็มีประโยชน์ที่แตกต่างกัน การยืดกล้ามเนื้อก่อนการออกกำลังกาย เพื่อช่วยเตรียมความพร้อมของกล้ามเนื้อและลดการบาดเจ็บของกล้ามเนื้อจากการออกกำลังกายและ การยืดกล้ามเนื้อหลังการออกกำลังกายเพื่อคลายกล้ามเนื้อและเพิ่มการกระจายตัวของกรด lactic เพราะกรด lactic ที่สะสมในกล้ามเนื้ออาจทำให้เกิดอาการปวดหลังจากออกกำลังกาย

ดังนั้น ก่อนจะออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาทุกครั้ง เราจึงควรทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้ออย่าง สม่าเสมอเพื่อลดการบาดเจ็บจากการออกกำลังกาย

ประเภทของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ

การยืดเหยียดกล้ามเนื้อมีความสำคัญมากกับการออกกำลังกาย และนักกีฬา เพราะลดการ บาดเจ็บของกล้ามเนื้อได้ ช่วยให้กล้ามเนื้อยืดหยุ่นได้ดีเมื่อออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ลดอาการปวด หลังได้ การยืดเหยียดกล้ามเนื้อจึงแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามความเหมาะสมของการออกกำลังกาย และเล่นกีฬา ดังนี้

1. การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบมีการเคลื่อนไหวในส่วนที่ต้องการยืด (Dynamic Stretching)

การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบเคลื่อนไหวเป็นการยืดเหยียดกล้ามเนื้อโดยมีการเคลื่อนไหวแขน ขา หรือลำตัวอย่างช้า ๆ ไปจนกระทั่งสิ้นสุดมุมการเคลื่อนไหว โดยไม่มีการใช้แรงเหวี่ยงหรือการขม่ม โยกลำตัว เช่น การเหยียดแขนทั้งสองข้างชูขึ้นเหนือศีรษะช้า ๆ จนสิ้นสุดระยะการเคลื่อนไหว หรือ การเอียงลำตัวไปทางด้านซ้ายและด้านขวา จนกระทั่งถึงจุดสิ้นสุดการเคลื่อนไหวหรือมีอาการตึงที่ กล้ามเนื้อและเอ็นกล้ามเนื้อ เป็นต้น การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบมีการเคลื่อนไหวนี้จะช่วยพัฒนา

ความอ่อนตัวในขณะเคลื่อนไหวและใช้เป็นส่วนหนึ่งของการอบอุ่นร่างกายสำหรับการออกกำลังกายประเภทที่ใช้ออกซิเจนหรือใช้อากาศเป็นพลังงาน

การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบนี้ สามารถปรับใช้เป็นการบริหารกล้ามเนื้อหรือร่างกายส่วนนั้นได้ โดยแต่ละท่าการบริหารที่ยืดเหยียดปฏิบัติซ้ำอย่างน้อย 8 – 12 ครั้งต่อเซตหรือมากกว่า และควรหยุดพักเมื่อรู้สึกเหนื่อยและเมื่อยล้า (Tired muscles) จะมีผลทำให้ความอ่อนตัวลดน้อยลง ทำให้ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้เต็มระยะหรือสุดมุมการเคลื่อนไหวที่แท้จริง

2. การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบหยุดนิ่งค้างไว้ในตำแหน่งที่มีอาการตึงหรือเจ็บปวดเล็กน้อยที่กล้ามเนื้อส่วนที่มีการยืดเหยียด (Static Stretching)

มีคนจำนวนมากใช้คำศัพท์ Passive Stretching ในความหมายเดียวกับ Static Stretching ซึ่งก็สามารถใช้แทนกันได้ ขณะเดียวกันก็มีกลุ่มคนจำนวนมิใช่น้อยที่แยกแยะให้เห็นความแตกต่างของวิธีการยืดเหยียดกล้ามเนื้อทั้งสองรูปแบบนี้ไว้ว่า การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบหยุดนิ่งค้างไว้ในตำแหน่งที่มีอาการตึง (Static Stretching) เป็นการยืดเหยียดกล้ามเนื้อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่มออกไปให้ได้ระยะหรือมุมการเคลื่อนไหวมากที่สุด และพยายามรักษาสภาพนั้นให้คงไว้หรือหยุดนิ่งค้างไว้ ณ ตำแหน่งนั้นประมาณ 10-15 วินาที ในขณะที่การยืดเหยียดกล้ามเนื้อโดยใช้แรงกระทำจากภายนอกหรือให้ผู้อื่นเป็นผู้ออกแรงกระทำการยืดเหยียดให้ (Passive Stretching) ผู้ที่ถูกยืดเหยียดจะต้องอยู่ในอาการผ่อนคลายกล้ามเนื้อส่วนที่ถูกยืดเหยียด (Relaxed) ขณะที่มีความแข็งแรงจากภายนอก (External Force) มากกระทำการยืดเหยียดให้ ซึ่งอาจจะเป็นแรงกระทำจากบุคคลหรือเครื่องมือที่นำมาประกอบในการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ เพื่อให้ข้อต่อได้รับการเคลื่อนไหว จนกระทั่งสิ้นสุดระยะการเคลื่อนไหวของข้อต่อนั้น โดยอาจจะมีการหยุดนิ่งค้างไว้ในช่วงสิ้นสุดระยะการเคลื่อนไหวของข้อต่อก็ได้

อย่างไรก็ตามหากพิจารณากันตามคำจำกัดความแล้ว การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบใช้แรงกระทำจากภายนอก (Passive Stretching) จะมีความหมายครอบคลุมทั้งสองส่วนดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น

3. การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบออกแรงกระทำด้วยตนเอง (Active Stretching)

การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบออกแรงกระทำด้วยตนเองนี้จะรวมถึงการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบหยุดนิ่งค้างไว้ด้วย (Static-Active Stretching) ซึ่งเป็นการยืดเหยียดกล้ามเนื้อโดยผู้ที่ยืดเหยียดคงท่าทางที่ทำการยืดเหยียดนั้นไว้ตามระยะเวลาที่กำหนด การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบนี้ต้องอาศัยความแข็งแรงและการทำงานของกลุ่มกล้ามเนื้อที่ทำหน้าที่ควบคุมการเคลื่อนไหว (Agonist) ช่วยทำให้เกิดการยืดเหยียดของกล้ามเนื้อตรงกันข้าม (Antagonist) เช่น การยืนยกขาขึ้นและเหยียดเข้า

ตรงนึ่งค้างไว้ในท่านั้นประมาณ 10 - 15 วินาทีต่อครั้ง กล้ามเนื้อที่ทำหน้าที่ยกต้นขาขึ้นเกิดการหดตัว ส่งผลต่อการยืดกล้ามเนื้อต้นขาด้านหลัง ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับกลุ่มกล้ามเนื้อที่ออกแรงหดตัว

(Antagonist) ทำให้เกิดการยืดเหยียดหรือคลายตัวออก อันเป็นการทำงานในลักษณะสับเปลี่ยน บทบาทหน้าที่กันในแต่ละสถานการณ์ของการเคลื่อนไหว (Reciprocal Inhibition)

การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบกระทำด้วยตนเองนี้ จะช่วยเพิ่มความอ่อนตัวในขณะที่ปฏิบัติการ เคลื่อนไหวและความแข็งแรงของกลุ่มกล้ามเนื้อที่หดตัวออกแรง (Agonist) ซึ่งการเคลื่อนไหวในหลาย ๆ รูปแบบของการฝึกโยคะ เป็นการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบกระทำด้วยตนเอง (Active Stretching)

4. การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบ่งใช้แรงจากภายนอกหรือให้ผู้อื่นช่วยกระทำกาวยืดเหยียดให้ (Passive or Relaxed Stretching)

เป็นการยืดเหยียดกล้ามเนื้อโดยให้คงท่าที่ยืดไว้ด้วยการใช้แรงกระทำจากผู้อื่นหรือเครื่องมือ ช่วย (Static-Pas-sive Stretching) เช่น ยืนยกขาขึ้น เข่าเหยียดตรงและหยุดนึ่งค้างไว้ในท่านั้น โดย วางเท้าพาดไว้บนโต๊ะหรือเก้าอี้หรือให้ผู้อื่นช่วยจับเท้ายกไว้หรือการนึ่งเหยียดเท้าทั้งสองไปข้างหน้า แล้วให้ผู้อื่นผลักหรือออกแรงดันที่บริเวณหลังส่วนบน เพื่อให้สามารถก้มตัวเหยียดแขนใช้มือแตะ ปลายเท้าได้เป็นต้น

การยืดเหยียดกล้ามเนื้อที่กระทำอย่างช้า ๆ ด้วยอาการที่ผ่อนคลาย จะมีประโยชน์อย่างมาก ในการลดการยึดเกร็งตัวของกล้ามเนื้อ (Spasms) ภายหลังการบาดเจ็บ ซึ่งควรได้รับการตรวจจาก แพทย์ก่อนว่า อยู่ในช่วงที่สามารถทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อได้แล้วหรือยัง การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ แบบใช้แรงจากภายนอกหรือให้ผู้อื่นกระทำนี้ เหมาะสำหรับการผ่อนคลายร่างกายภายหลังการ ออกกำลังกายในช่วงอบอุ่นร่างกาย (Cool Down) ช่วยลดอาการเมื่อยล้าและอาการปวดเมื่อย กล้ามเนื้อได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอนการปฏิบัติในการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบใช้แรงจากภายนอกหรือให้ผู้อื่นช่วยกระทำ การยืดเหยียดให้ (Passive Stretching)

การยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบให้ผู้อื่นช่วยกระทำการยืดเหยียดให้ (Passive Stretching) เป็น เทคนิคหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ที่ได้รับการยืดเหยียดกล้ามเนื้อเกิดการผ่อนคลายที่ดีโดยไม่ต้องออกแรง เคลื่อนไหวในการยืดเหยียดด้วยตนเองแต่อาศัยแรงจากภายนอกหรือแรงจากผู้อื่นมาช่วยกระทำ การยืดเหยียดให้ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำทางหรือลำดับขั้นตอนการเคลื่อนไหวในการยืดเหยียด การให้ น้ำหนักของแรงในแต่ละครั้งและในแต่ละขั้นตอนของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อล้วนแต่มีความสำคัญที่ สามารถส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบนี้

สำหรับประโยชน์และผลดีของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบให้ผู้อื่นช่วยกระทำการยืดเหยียดให้ (Passive Stretching) มีดังนี้ คือ

1. มีผลทำให้กล้ามเนื้อส่วนที่ทำหน้าที่ออกแรงเคลื่อนไหวทำงานน้อยลง
2. มีผลทำให้กล้ามเนื้อส่วนที่ทำหน้าที่ยับยั้งการเคลื่อนไหวได้รับการผ่อนคลาย
3. มีผลทำให้กล้ามเนื้อมีความยืดหยุ่นตัวและเพิ่มมุมการเคลื่อนไหวได้มากขึ้น
4. สามารถควบคุมท่าทางหรือทิศทางของการเคลื่อนไหว ระยะเวลา และความหนักเบาได้ตาม

ต้องการ มีผลทำให้การยืดเหยียดกล้ามเนื้อมีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในทางกายภาพบำบัดได้อีกด้วย

5. มีผลทำให้เกิดมิตรภาพและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันภายในทีมกีฬา เมื่อนักกีฬาผลัดกันเป็นผู้กระทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อให้เพื่อนร่วมทีม

สำหรับข้อเสียของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบให้ผู้อื่นช่วยกระทำการยืดเหยียดให้ (Passive Stretching) คือนักกีฬาหรือผู้ที่ได้รับการยืดเหยียดกล้ามเนื้อมีโอกาสเสี่ยงต่อการบาดเจ็บ (Injury) หรือต้องได้รับความเจ็บปวดมาก (Sore-ness) ถ้าหากผู้ที่ช่วยกระทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อให้ไม่สามารถควบคุมทิศทางและแรงที่ใช้ในการยืดเหยียดกล้ามเนื้อได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ การปฏิบัติที่ขาดความนุ่มนวล หรือใช้การกระทำที่รวดเร็วในการกด ผลักมีผลต่อปฏิกิริยาสะท้อนกลับ (Stretch Reflex) ของเอ็นกล้ามเนื้อเป็นอันดับแรก และมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดการบาดเจ็บเพิ่มขึ้นได้ เนื่องจากการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบให้ผู้อื่นกระทำการยืดเหยียดให้ (Passive Stretching) สามารถเพิ่มมุมหรือระยะทางการเคลื่อนไหวของข้อต่อได้มากกว่าการยืดเหยียดกล้ามเนื้อด้วยตนเอง (Active Stretching) อย่างไรก็ตาม การยืดเหยียดกล้ามเนื้อที่กระทำโดยถูกต้องตามหลักการและวิธีการปฏิบัติสามารถพัฒนาความยืดหยุ่นตัวของกล้ามเนื้อและความอ่อนตัวของข้อต่อได้ทุกรูปแบบ

ประโยชน์และผลดีต่อสุขภาพร่างกายของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ

เมื่อการยืดเหยียดกล้ามเนื้อได้รับการปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้องเป็นประจำสม่ำเสมอ ประโยชน์ของการยืดเหยียดกล้ามเนื้อจึงไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับกลุ่มกล้ามเนื้อและข้อต่อที่ได้รับการยืดเหยียดเท่านั้น แต่ยังมีประโยชน์และเกิดผลดีต่อสุขภาพร่างกายหลายด้าน ดังต่อไปนี้

- ส่งผลให้สมรรถภาพทางกายดีขึ้น
- ส่งผลให้ความสามารถในการรับรู้ เรียนรู้ และการปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวสามารถกระทำได้อย่างคล่องแคล่วว่องไวและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น
- ช่วยให้ร่างกายและจิตใจได้รับการผ่อนคลายเพิ่มมากยิ่งขึ้น
- ช่วยกระตุ้นการรับรู้และพัฒนาร่างกายให้มีความตื่นตัวและมีความพร้อมในการปฏิบัติกิจกรรมการเคลื่อนไหวได้ดียิ่งขึ้น
- ลดโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดการบาดเจ็บที่กล้ามเนื้อ เอ็นกล้ามเนื้อ ข้อต่อ และเอ็นข้อต่อในสวนที่ได้รับการยืดเหยียดเป็นประจำ
- ลดอาการเจ็บปวดหรืออาการระบมของกล้ามเนื้อ
- ลดความตึงเครียดและการยึดเกร็งของกล้ามเนื้อ
- ลดความรุนแรงของการปวดประจำเดือนในผู้หญิง
- เพิ่มความอ่อนตัวของข้อต่อและกระตุ้นการผลิตสารเคมีเพื่อหล่อลื่นข้อต่อและเนื้อเยื่อเกี่ยวพันได้อย่างพอเพียง
- ช่วยลดแรงต้านทานภายในกล้ามเนื้อ เอ็นกล้ามเนื้อ และเอ็นข้อต่อ
- ช่วยป้องกันและลดปัญหาอาการข้อยึดหรือข้อติด
- ช่วยส่งเสริมการฝึกความแข็งแรง ความเร็ว และกำลังกล้ามเนื้อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ช่วยให้การปฏิบัติกิจกรรมที่หนักหรือรุนแรง เช่น การวิ่ง กระโดด พุ่ม ขว้าง ตี เตะ ฯลฯ สามารถกระทำได้สะดวก คล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้น
- ช่วยกระตุ้นระบบประสาทรับรู้และสั่งงานการเคลื่อนไหว ให้มีการตอบสนองได้รวดเร็วขึ้น
- ช่วยพัฒนาระบบประสาทกล้ามเนื้อ ทำให้ร่างกายสามารถรับรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนไหวตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ดียิ่งขึ้น
- ช่วยกระตุ้นการไหลเวียนเลือด ทำให้รู้สึกผ่อนคลายสดชื่นและสบายตัว

บทที่ 3

วิธีดำเนินโครงการ

แผนการดำเนินโครงการ

1. เขียนเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติโครงการ
2. ประชาสัมพันธ์ติดป้ายประกาศที่บอร์ดประชาสัมพันธ์
3. เปิดรับสมัครผู้สนใจเข้าร่วมโครงการยืดเหยียดกล้ามเนื้อก่อนและหลังออกกำลังกาย
4. ช่วงเวลาในการให้บริการ วันจันทร์วันพุธ และวันศุกร์ (15 ม.ค. 67 ถึง 16 ก.พ. 67)
5. เปิดบริการการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ โดยใช้เวลาในการยืดเหยียด กล้ามเนื้อทั้งก่อนและหลังออกกำลังกายช่วงละ 10 นาทีโดยมีเวลาให้บริการ 1 ช่วง ดังนี้ 16.30 – 18.00 น.

การประชาสัมพันธ์

จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์โครงการและจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อทำการนัดหมายล่วงหน้าสำหรับผู้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำโครงการ

- เสื่อโยคะ

บทที่ 4

ผลการดำเนินโครงการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมโครงการ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ

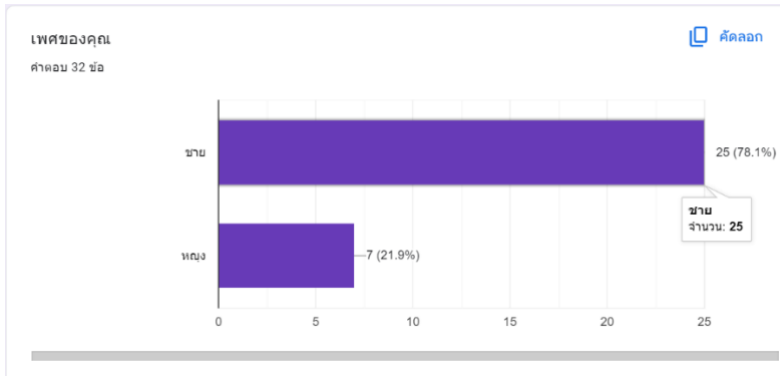
ข้อมูล(เพศ)	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	25	78.12
หญิง	7	21.88
รวม	32	100

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามช่วงอายุ

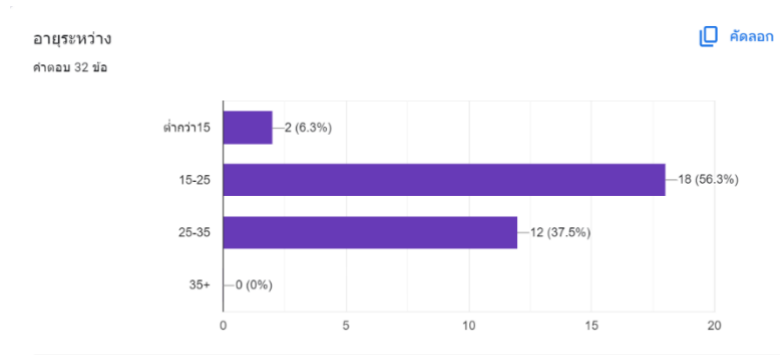
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	2	6.25
15-25 ปี	18	56.25
25-35 ปี	12	37.5
35 ปี ขึ้นไป	0	0
รวม	32	100

แบบประเมินของผู้เข้าร่วมโครงการ

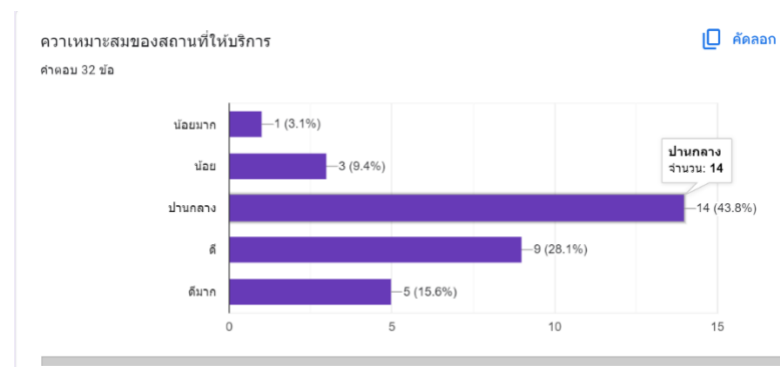
เพศ

ช่วงอายุ

ความเหมาะสมของสถานที่ในการให้บริการ

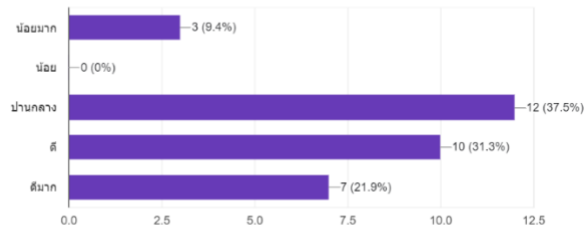

ความเหมาะสมของเวลาในการให้บริการ

ความเหมาะสมของเวลาให้บริการ

คัดลอก

คำตอบ 32 ข้อ

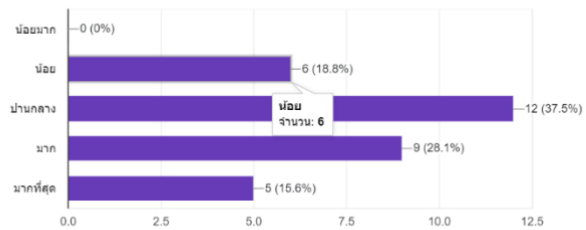

การประชาสัมพันธ์โครงการ

การประชาสัมพันธ์โครงการ

คัดลอก

คำตอบ 32 ข้อ

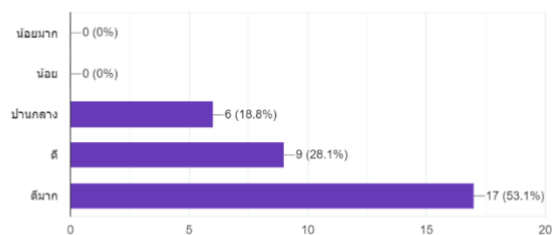

หลังจากได้รับการยืดเหยียด ท่านมีอาการตึงตัวของกล้ามเนื้อลดลงเพียงใด

หลังจากได้รับการยืดเหยียดท่านมีอาการตึงตัวของกล้ามเนื้อลดลงเพียงใด

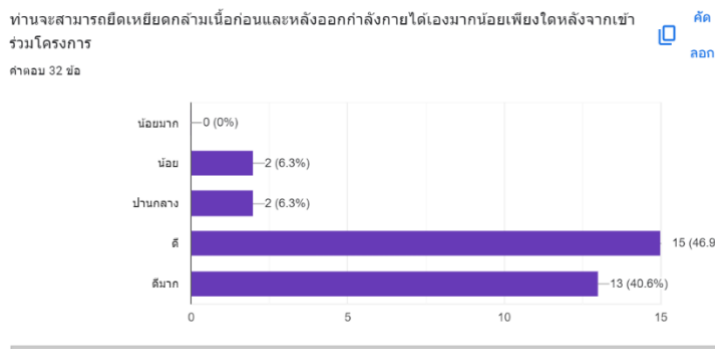
คัดลอก

คำตอบ 32 ข้อ

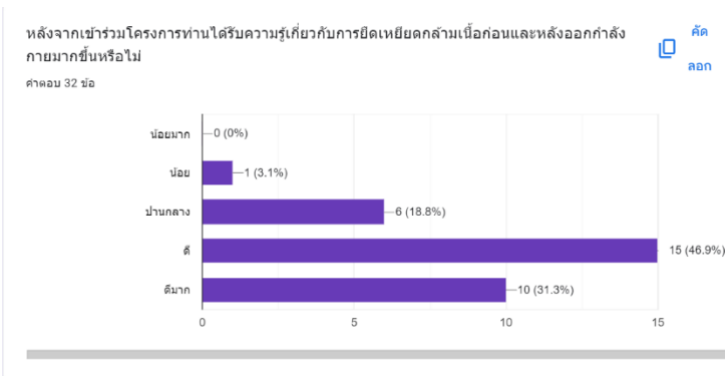

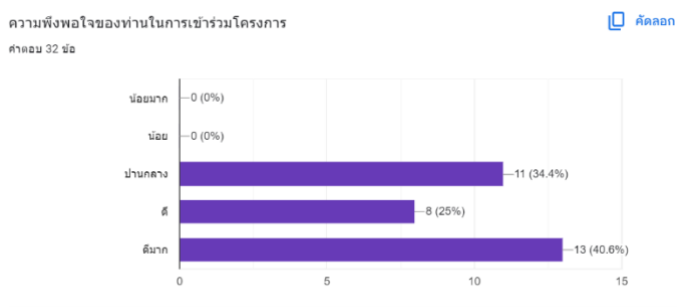
ท่านสามารถยืดเหยียดกล้ามเนื้อเนื่อก่อนและหลังออกกำลังกายไดเเองมากน้อยเพียงใด

หลังจากเข้าร่วมโครงการ ท่านใ้ความรู้เกี่ยวกับการยืดเหยียดกล้ามเนื้อมากขึ้นหรือไม่

ความพึงพอใจของท่านในการเข้าร่วมโครงการ

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ผลการดำเนินโครงการพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการคิดเป็นเพศหญิงร้อยละ 30 และเป็นเพศชายร้อยละ 70 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมโครงการ 32 ครั้ง ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ถือว่าโครงการประสบผลสำเร็จตามการประเมินผลโครงการ เกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็นข้อคำถาม ดังนี้

1. เพศ ชาย 25 คน หญิง 7 คน
2. ช่วงอายุ ต่ำกว่า 15 ปี 2 คน, อายุ 25-35 ปี 18 คน, อายุ 35 ปี 12 คน
3. ความเหมาะสมของสถานที่ 43.8% เลือกระดับปานกลาง
4. ความเหมาะสมของเวลา 37.5% เลือกระดับปานกลาง
5. การประชาสัมพันธ์โครงการ 37.5% เลือกระดับปานกลาง
6. หลังจากได้รับการยืดเหยียด ท่านมีอาการตึงตัวของกล้ามเนื้อลดลงเพียงใด
53.1% เลือกระดับดีมาก
7. ท่านสามารถยืดเหยียดกล้ามเนื้อก่อนและหลังออกกำลังกายมากขึ้นเพียงใด
46.9% เลือกระดับดี
8. หลังจากเข้าร่วมโครงการ ท่านใดความรู้เกี่ยวกับการยืดเหยียดกล้ามเนื้อมากขึ้นหรือไม่
46.9% เลือกระดับดี
9. ความพึงพอใจของท่านในการเข้าร่วมโครงการ 40.6% เลือกระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีทำยืดเหยียดมากกว่านี้
2. ควรมีระยะเวลาในการยืดเหยียดมากกว่านี้

ภาคผนวก

การยืดเหยียดกล้ามเนื้อด้วยรูปแบบ passive

การยืดเหยียดกล้ามเนื้อด้วยรูปแบบ Static

ลงชื่อ.....ผู้เสนอ

(นายชนดล สุดสวาท)

นักศึกษาฝึกประสบการณ์ สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา

ลงชื่อ.....ผู้เสนอ

(นายเฉลิมพันธ์ ทองศรีมะดัน)

นักศึกษาฝึกประสบการณ์ สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

(นายพรชพงค์ สิทธิประจุ)

นักวิทยาศาสตร์การกีฬา 6